

Vegyszer — olaj ellen

A Szófia Orvostudományi Akadémia higiéniai kutatóintézetében nagy hatású új szert kísérleteztek ki. A vegyszer kiválóan alkalmas az olaj és olajtermékek foltjainak eltávolítására fémfelületekről az olajszag egyidejű megszüntetésével.

A fémek szer vízből — tengervízben is! — oldható. A víz a preparátumhoz mellékelt szűrő segítségével egyszerűen kiontható, és semmilyen élőlényre nem káros. A Burgaszi Kőolajipari Kombinátban és a Devnyai Vegyikombinátban az új készítményekkel végzett kísérletek kiváló eredménnyel jártak.

A szállítóhajók tartályai is könnyen tisztíthatók majd a vegszerrel, s így ugyanabban a térben később más árufeleség, még élelmiszer is transználtható lesz. (BUDAPRESS—SOFIAPRESS)

HÁZASSÁG

I. kerület
Szeged: Sasalmi Gyula László és Szabó Katalin, Abraham Géza István és Németh Katalin, Szabó Lajos és Katona Tünde, Kovács Zoltán és Krucsó Róza, Varga Zoltán és Csongrádi Éva Katalin, Károlyi Imre és Pinter Márta, Juhász Miklós és Kovács Magdolna, Ördög István és Nyári György, Héger Róbert János és Terhes Erika, Gyimesi István és Nográdi Mária, Szabó József István és Deák Agnes Mária, dr. Böröndy János és Tóth Erzsébet, Garas Tibor és Tóth Julianna, Muskó Ferenc és Bánkúti Rita Borbála házasságot kötöttek.

II. kerület

Szeged: Kiss Antal és Bús Ilona, Szemesi Sándor és Varga Márta, Lakatos Mihály János és Tóth Magdolna, Dombi László Zoltán és Baráth Rozália, Kálmán István és Simon Mária, Terhes Imre és Szógi Julianna, Bakonyi István Róbert és Markovits Éva Magdolna, Abraham-Tandari István és Agoston Franciska, Adam György és Kántor Mária Magdolna, Szabó Lajos és Katona Ilona, Pódi Miklós és Katalin Erika, Csóti István és Vecsernyés Erzsébet Katalin, Csala László és Seregély Olga, Török József és Kovács Mária Magdolna, Kulcska László és Gázso Anna Mária, Lőrincz Tamás és Kreizler Julianna, Sertőző Imre és Hejja Katalin, Szunyai Kálmán és Bogár Erzsébet, Szalai Sándor és Takács Mária, Simonvári Zsolt és Kuklis Zsuzsanna házasságot kötöttek.

SZÜLETÉS

I. kerület
Szeged: Nagy Károly Ferencnek és Papp Gabriellának Petra Alekta, Kósa Istvánnak és Huszka Rozáliának Szabolcs, Simon Antalnak és Csontói Eszternek Csaba Tamás, Hegedűs Miklós, Judik Mihálynak és Nyári Rozáliának Gábor, Bakay Lajosnak és Török Zsuzsannának Edit, Mukos Istvánnak és Juracsik Annának Zsolt, Solti Antalnak és Parsang Katalinnak Mónika Katalin, Rácz Zoltán Antalnak és Bereczky Judit Ottília Gabriella Judit, Kovács Józsefnek és Szabó Arankának József Szabolcs, Bernáth Józsefnek és Márki Mária Magdolnának Zsófia Mária, Abraham Gyulának és Adam Erikának Róbert, Ormándi Jánosnak és Cseszi Erzsébet Etelekának János Sándor, Csizsár Imre Tamásnak és Kosik Mária Nóra, Varga József Istvánnak és Csala Mária Mária, Padala Lászlónak és Karácsonyi Györgyikének Krisztina Gabriella, Hambe László Tivadarnak és Szabó Erzsébetnek Judit, Hebők Imrénének és Bodor Gizellának Beatrix, Tóth Dénesnek és Virág Rozáliának Dénes, Achim Antalnak és Németh Éva Ilonának Ernő Attila, Szeged László Jánosnak és Polgár Jánosnak Alonka, Ivett, Vezér György Sándornak és Kispéter Evának Zsanett Anita, Kothencz Dezőnek és Múlati Katalinnak Agnes, Kiss Róbert Ferencnek és Tóth Margitnak Andrea Katalin, Szabó Gellért Kornélnek és dr. Karsay Eleonórának Nóra Linda, dr. Turai Kálmánnak és Fenyves Veronikának Rita Szilvia, Vass László Istvánnak és Prágai Mária Csaba, Temesvári Lajosnak és Baranyai Evának László Endre, dr. Pinter Lajos Józsefnek és Keiser Ildikónak Balázs, Mráz Jánosnak és Tóth Amália Zsuzsannának János Péter, dr. Ermenyi Lajos Jánosnak és dr. Koczka Éva Zsuzsannának Kinga, Medovarszki György Pálnak és Lopusnyi Erzsébet Evának György, Savanya Jánosnak és Horváth Erzsébetnek János, Kiss Lászlónak és Szeles Ilonának Tibor László, Szabó Istvánnak és Földesi Ilonának Csaba, Bagó Róbertnek és Kiss Orsolyának Nándor József, Kerékes Istvánnak és Terhes Terézének Krisztina, dr. Szilágyi Imrénének és dr. Bánki Annának Georgina Anna, Varga Jenőnek és Nagy Imánának Csaba, Király Zoltán Ferencnek és Markovics Zsuzsannának Noémi, Kiss Ferencnek és Szabó Zsuzsanna Mária Zita, Fóriák Lajosnak és Farkas Katalinnak Csaba, Dobó Bélának és Gyuris Gizellának Agnes, Nagy Sándornak és dr.

Kazahsztán — átalakított táj

A szovjethatalom éveitől Kazahsztán hatalmas gazdasági, tudományos és kulturális fellendülést ért el: több évszázadnak megfelelő utat tett meg, s a feudális elmaradottságból eljutott a fejlett szocializmusig. A nomád pásztorki földje hatalmas kőolaj- és gázipari, kohászati és gépgyártási, vegyipari, könnyű- és élelmiszeripari központtá vált. A köztársaság ipari termelése napjainkban 227-szer több, mint a forradalom előtt, s 30-szor haladja meg a háború előtti szintet.

Kazahsztán gazdasági térképén évről évre egyre újabb ipari komplexumok jelennek meg: a karagandai és eki-

basztuzi bányatelepek, az Altaj polimetallikus vállalatai, Balhas és Dzszejkzagan kombinátjai, a mangiszlaki kőolajtelep, Csimkent és Dzsambul vegyipari kombinátjai — a szovjet ipar büszkeségei.

A fejlett iparral rendelkező Kazahsztánt ugyanakkor jogosan nevezik a Szovjetunió egyik legnagyobb „gabonarakarátjának”. A gabonatermelés fellendülésében nagy szerepet játszott a szűzföldek meghódítása.

Kazahsztán területe 2,7 millió négyzetkilométer; kiterjedése kelet-nyugati irányban 3000 kilométer, észak-déli irányban 1800 kilométer. A köztársaságban

82 város és több mint 180 városi típusú település van. Lakosainak száma eléri a 14,6 millió főt. Gazdaságát és gyors fejlődését jól illusztrálják a következő adatok:

A IX. ötéves tervidőszakban 365 új üzem és vállalat kezdte meg munkáját Kazahsztánban. Az utóbbi tíz év folyamán több mint 57 milliárd rubelnyi beruházást valósítottak meg — 1,4-szer annyit, mint a megelőző ötven év során összesen.

A köztársaság területén megtalálható csaknem valamennyi ismert ásványkincs. Feltárt olaj- és cinklelőhelyei a legjelentősebbek a Szovjetunióban. Az első ekibasztuzi erőmű kapacitása négy milliárd kilowatt.

Kazahsztán földjéről, a baikonuri űrrepülőtérről indult Föld körüli útjára a világ első űrhajója, Jurij Gagarin. És azóta is innen startolnak a szovjet űrhajók.

A forradalom előtti Kazahsztánban található lakások összterülete mintegy 12 millió négyzetméter volt — jelenleg kétféleképpen épül ennyi lakóterület.

A köztársaság 50 főiskoláján és egyetemén 200 000 diák tanul. A tanárok száma meghaladja a 160 ezret, az orvosok száma több mint 40 000.

Kazahsztánban konzervatórium, koncertterem, operaház, drámai színházak működnek. A forradalom előtti kazah nyelv nem ismert olyan szavakat, amelyekkel jelölhetné volna ezeket a fogalmakat. (BUDAPRESS)

Megváltoztatta a közösséget

Amikor tíz évvel ezelőtt befejezte az általános iskolát — az ének és az orosz volt a kedvenc tantárgya —, Békéscsabára jelentkezett középiskolába. Föl is vették, a kollégiumban azonban nem jutott neki hely. Aztán megjelentek Vésztőn a Kenderfőn és Szóvípari Vállalat emberei, hogy Szegedre, a szövögyárba hívják a közszeg fiataljait, köztük őt is. Kezdetben a leányszállón lakott, majd albérléssel került. Néhány éves gyakorlat után a munka mellett megszerezte a szakmunkás-bizonyítványt. Szövívő. A legújabb, ragadókaros gépeket kezeli. Ezeregyszáz forint volt a kezdő fizetése, most majdnem négyszer annyit keres.

Bagó Erzsébet 1968 óta dolgozik a KSZV újszegi gyárában. Az idén tavasszal választották a Lékal János KISZ-alapszervezet titkárává. Huszonöt éves, két éve párttag, Tavaly végezte el a marxista-leninista középiskolát, jelenleg titkárképzőre jár.

Pálfi Lászlóné, az üzemi pártbizottság titkára és Révész András KISZ-bizottsági titkár véleménye szerint a Lékal János alapszervezet aktív közösséggé formálódott, amióta Bagó Erzsébet került az élére.

— Tőlem telhetően igyekszem rászolgálni a bizalomra — mondja a KISZ-titkár. — Nem akartam és ezután sem akarok világrengő dolgokat művelni. A szövögyén mellett nem nagyon lehet szót váltani egymással, egyébként is széthúzó társaság volt a mienk. A munka végeztével mindenki ment,

amerre látott, szaladt a saját ügyes-bajos dolga után. Most már megváltozott a helyzet. Leültünk beszélgetni, hogy megismerjük egymást. Tudom, engem például túl komolynak, talán mogorvának és tartózkodónak ítélték meg. Lehet, hogy így volt, de sokat változtam. Ötleket gyűjtöttünk, ki mit szeret csinálni, tapogatóztunk, hogyan tudnánk igazi kollektívává kovácsolódni. Úgy érzem, nem volt hiábavaló az igyekezet.

Nem könnyű összefogni egy három műszakban dolgozó társaságot, akiknek többsége nő, s akad köztük családosa is. Bagó Erzsébetnek sikerült, bár tiltakozik ellene, hogy ez ki-mondottan az ő érdeme. Az alapszervezet legfiatalabb tagja 16, a legidősebb 33 éves, nyolcan párttagok. Az idén „radarpárok” alakítottak, több szem többet lát alapon ellenőrzik egymás munkáját, azaz a szövet minőségét. Szabad idejükben városnéző kirándulásokat szerveznek — sok vidéki van a 28 fős alapszervezetben —. „Pacsirták” néven énekkart alakítottak, s fellépnek minden kulturális rendezvényen, névadóünnepségen. Részt vettek a házi szavalóversenyen, hamarosan horgászversenyre mennek.

— Jólesik, hogy problémáikkal legelőször hozzám fordulnak a nemrég felszabadult fiatal szakmunkások — folytatja a KISZ-titkár. — És örülök annak is, hogy a KISZ-gyűléseken megváltozott a hangulat. Egy-egy napirendi ponthoz, vitatandó kérdéshez szinte mindenki hozzászól. Igaz, eleinte sajátos pedagógiai módszereket alkalmaztam: rámutattam valakire, hogy neked mi a véleményed erről vagy arról a dologról. Így kénytelen volt kifejtetni nézeteit a nyilvánosság előtt is.

Révész András mondja: — Az Erzsébet vezette közösség szervezetségével, fegyelmeltségével emelkedik ki a gyár többi alapszervezete közül. Egyszer sem fordult elő, hogy valamilyen határidős feladatot nem hajtottak időben végre, még ha éjszakai műszakban dolgoztak is. Ha ilyen ambícióval folytatják a munkájukat, méltán számíthatnak arra, hogy őket javasoljuk KISZ KB-dicséretre.

Róza Imre

Tudományos újdonságok

A Lengyel Távközlési Intézetben olyan találmány született, amely enyhítheti a telefonforgalmat. Az új szerkezet a 60/8 jellel ellátott koncentrátor. E berendezés megoldja nagy számú előfizető összekapcsolását jelentősen kisebb számú vonalon.

Lehetővé teszi, hogy egy telefonközpontban 60 előfizető kapcsolhassanak be 8 pár vezetékek segítségével. Ehhez eddig 60 pár vezetékre volt szükség. A bydgoszczki „Telefa” gyár már megkezdte a koncentrátorok próbagyártását. A készülékek kis méreténél fogva állandóra vagy

ideiglenesen felszerelhető a nagy lakóházak lépcsőházai. A készülékek alkalmazása nem csökkenti a jó hallhatóságot.

*

A Varsói Közlekedési Intézetben kidolgozták a tehérgépkocsik kabinjának új konstrukcióját, amely sokkal nagyobb biztonságot nyújt a gépkocsivezetőknek az eddigieknél ütközés, borulás esetén. Az új kabinok szigorított szabványai pontosan meghatározzák a kabin állóképességének valamennyi tényezőjét. (BUDAPRESS—IN-TERPRESS)

Gémes Eszter:

Mindig magam

126.

Még akkor nem tudtuk, hogy kell leszedni. Kijön a mezőkereső nő, elkezd szedni, éppen csak hogy átváltott a zöld színről. Akkorak, mint az öklöm. Jól összekapkodott a négy fáról, de olyan sok pénz járt érte, hogy szinte hihetetlen. Híre ment neki, mindenki jött ágrt hozzájuk. En is beszemezttem húsz vadat, mert vadam mindig volt. Hároméves korukra szép koronájú fák lettek.

Még akkor nem voltam szakértő a barackfa alakításában, de a többiek sem. Fölengedtek, elég nagy a földtől az ég, van helye, hadd menj. En is csak tapogatóztam a metszésében. Lehetett már száz fám elítelve. Úgy beosztva, hogy a legelső fajta: Májiobenc, ebből húszat, utána az Amoden, ebből is annyit, utána az Alekszander, ebből is ennyit. Aztán a francia Gyöztes, a Ford stb.

Ezzel mindenki így volt, mert ha egyfajta volt, egyszerre ért, ha nem bírt vele kellőképpen pácogni, leloggynak, tönkrement. Így folyamatosan szedhette, nem ért az egyik a másikra. Akik nagy területen termeltek, egész június utoljától október utoljáig szedhették.

Következő évben kemény hideg volt, az Amoden gyengébb fájú volt, mint a többi, mind a húsz elfagyott, de máshol is. Még meg is sirattam őket. De ahol maradtak is, későbbi időben ki kellett a fajtáját irtani, mert keményen nem vették, puhán meg csupa folt lett, akármilyen gyengéden bántunk is vele.

Egy augusztusban éppen metszem a barackfákat, zölden, visszafelé. Jön egy ember, tudtam, hogy ő már konyit a metszéshez, bíztam, majd szól valamit okosat. Szólt is.

— Nem jó meccó!
— Miért?
— Mit gondolsz? Hogy megmondom? Hol jártam én, mire megtanultam?
— Neked a fejedbe a tudomány! A titkot meg a föld hordja magával — felelem.

Elmentem Balástyára, nézegettem a fákat. Miért nem jó ez? Egy fát sem metszettem meg többet.

Megállj, Pali! Túljárak az eszedben. Fel a kérepparra. Barackosa mellett vitt el az utam, a biciklit lefektettem, mintha pumpáznám, ott piszmegtem addig, szemügyre vettem a fáit. Egyébként a szomszédjába bementem csirkét venni. Míg Juhászával beszélgettünk, a szemem le nem vettem a Pali fájáról. Mindjárt felismertem, hol hibáztok.

Ami termő fám voltak már, oly magasak voltak, hogy felmászva, meg létráról kellett a barackot szedni. A Pali fái meg nem voltak magasabbak, mintha én ha felnyújtanám a kezem, ott már a tetejük volt. Úgy néztek ki a fái, mintha ollóval egyformára vágták volna. „Tudom már, hol a kutya elásva!” Míg én az ága-

kat oldalt pucolgattam le, addig a vezérágak ostornyélszerű ágait engedtem a világnak, azok meg mentek úgy, mintha az eget akarnák csapkodni. Az az ostornyélszerű ág képes egy év alatt egy métert is felszaladni, a virága meg a leghegyén van.

Hogy termés nélkül ne maradjon a gazda, ott hagyja meg, ahol virágot lát. Neki fűrésszel, vissza a vastag vezérágakat! Embertől magaságban meg meghagytam az oldalágakat, az sem volt baj, ha földre ért az ág, ha a termés húzta. Még van húsz barackfám, ezeknek is mind elértem a termését.

Ki engedek minden fám pusztulni, mert nem bírom a permetezést, meg az értékesítését. A gyümölcs romlandó, még napokat sem lehet várni vele, ha megéri, azt vinni kell. Attértem a mogyorótermesztésre.

Sok előnye van a gyümölcstermesztéssel szemben. Magról vetettem, negyedik zöldben vannak. Annak, ha ásozzák az alját, úgy is jó, ha nem, úgy is. Permetezni nem kell, a termését a földről kell összeszedni.

Tíz kiló mogyorót elviszek egy kosárban, kapok érte annyit, mint egy mázsa gyümölcset. 50—60 forint kilója. Nem romlandó, éveket ki lehet tartani. En már nem ültetek, nem szemek, nem telepítek.

Utána egy évvel jött Pali arra kocsival, meglátja a barackfáim, azt mondja:

— Ugyan hol loptad a tudományt?

— Aki bízik a földben, kitarulkozik a titkával.

(Folytatjuk.)